

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davki posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tucetomstvo Din 25.—, Rokopisne ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED BRIANDOVO ODLOČITVIJO

Briand vztraja na svoji ostavki, ni pa izključeno, da bo ostal zunanji minister do nastopa novega predsednika Doumerja

Pariz, 26. maja. Pariški tisk se še vedno bavi z vprašanjem, ali bo Briand vztrajal pri svoji ostavki ali pa jo bo umaknil. Za binkošne praznike je Briand odpotoval na deželo in se bo vrnil bržkone šele v sredo, ker se v četrtek sestane parlament.

Pred svojim odhodom je Briand izjavil, da je njegova odločitev za ostavko končno veljavna. Kljub temu piše današnji »Petit Parisien«, da se je ministrski predsednik Lavalu in novozvolje-

nemu predsedniku Doumerju posrečilo pregovoriti Brianda, da ostane vsaj še nekaj časa na svojem mestu.

Laval bo v četrtek na seji zbornice predlagal, naj se interelacije o zunanji politiki, ki so bile vložene z namenom, da se zaščiti položaj Brianda in, da mu zbornica izreče popolno zaupanje, odgode do 30. junija. Tega dne bo novi predsednik republike nastopil svoje mesto in po starem običaju bo Laval pri tej priliki podal ostavko celokupne vlade.

Tu bo imel Briand priložnost, da se definitivno odloči, ali ostane v vladi ali pa se umakne. Laval bi na ta način pridobil na času in bi poskušal pridobiti Brianda, da ostane v vladi. Med tem bi se tudi podala prilika, da bi zbornica na manifestaten način izrazila Briandu zaupnico in ga naprosila, da ostane na svojem mestu. V političnih krogih so določili, da bo odločitev padla vsekakor že na jutrišnji seji ministrskega sveta, ko se bo Briand zopet vrnil v Pariz.

Ribarski sestanek

v Bohinju

Ogled ribjega zaroda — Kaj je treba storiti pri nas za razvoj in napredek ribarstva

Bohinjska Bistrica, 25. maja.

Slovenski ribiči so uvideli že pred leti, da je napredek v njih prekrasem sportu mogoče le tedaj, če pričnejo s skupnim delom. Zato je bil ribarski sestanek že lanske leto v Celju. Toda naleteli so, kakor se sploh kaj rado zgodi pri takih zadevah, na težke ovire. Člani ribarskih društev pa se niso ustrašili tega neuspeha, temveč so nadaljevali delo za skupno stvar, zavedajoč se, da je treba medsebojnega zblizanja in spoznavanja. Po ne preveč lahkem delu je končno le uspelo, da so se sestali mnogi člani ribarskih društev iz Ljubljane in Maribora ter nekateri njihovi prijatelji, na ribarskem zborovanju v Bohinjski Bistrici in pri tej priliki odstranili še zadnje zapreke, ki so ovirale složno delovanje.

Večina je dospela v soboto popoldne, nakar se je vršil pod vodstvom šum. svet. ing. Rejca prvi ogled vzorno vodnega ribjega zaroda, ki obstoji iz dveh delov, iz velikega vališča in pa ribnjakov, kjer redijo ribe za prodajo. Kdor si je vse to ogledal, mora priznati, da je delo omenjenega strokovnjaka, pod čigar vodstvom se je vršil ogled, veliko. Le v izredno veliki ljubezni do stvari, je bilo mogoče ing. Rejcu doseči vse to. Kakor v vsem drugem, kar je pri nas v zvezi z ribištvo, pa bodisi z gospodarskega ali sportnega stališča, je moral tudi ing. Rejc boriti se neprestano za doseg dober stvari.

V vališču so postavljeni v treh vrstah moderni, po kalifornijskem sistemu prirejani valilni aparati, v katere doteka neprestano sveža voda. Ker je že izvršena valitev domačih postrvi in jezark, je sedaj precej aparatov praznih. Le v nekaterih se nahajajo iker ameriških postrvi, ki so baš sedaj v stanju, da iz dozorelih iker lezejo ribice. Navzoči so imeli priložnost videti, kako so se prikazovale iz iker ribice, ki so takoj splavale. Na trehuhu se jim je držal rumenjak, od katerega bodo živele nekaj dni, dokler ne dozore in se prične hraniti z drugo hrano. V aparatih je tudi precej sušilnih iker, ki pa bodo izvaljene šele čez mesec dni.

Po ogledu valilnice so odšli posetniki sestanka k velikim ribnjakom, nahajajočim se v prekrasem planinskem svetu. Človek se je spomnil nehotne lepe narodne peske: »Ribam srca se igrajo, da skakljajo nad vodot, ko je gledal, kako so se igrile v prijetnem pomladanskem solncu srebrne ribice, lanske in predlanske postrvice ob močnem vodnem curku, izlivačem se v kakih 10 m široki, 30 m dolgi in nad 1 m globoki ribnjak. Skakale so v loku do 1 m visoko in po 2 m daleč, iz čistih vodnih gladine in skušale prekorčiti cev. Marsikateri se je posrečilo, da je smuknila prav v odprtino cevi, toda močni curek jo je pognal zopet nazaj v ribnjak.

V sosednjih ribnikih so bile večje in manjše ribice sortirane po velikosti, ne glede na starost. Ing. Rejc nam je povedal pri tej priliki, da bo zgradil še nekaj ribnjakov, v katerih bodo, ko bo vse urejeno, lahko vzgojili letno do 40.000 kg postrvi. Sedaj goje v ribnjakih samo šareno — ameriško postrv, ki raste mnogo hitreje kakor naša domača potočnica. Keeneje pa bodo gojili tudi krizkano jezerke s potočnico. Ribe, ki rastejo zelo hitro, nekatere dosežejo že tekom drugega leta po 20 kg, krmijo s krmilno konjskim mesom, ki mu primešajo rženo moko in nekaj ribjega mesa. Ribe za krmiljenje dobivajo s Hrvaškega. Ob ribnjakih smo videli dva kandidata, ki sta se pesla in gledala v oči zalostni usodi, da

ju v par dneh zmeljejo in vržejo v ribnjake.

Po ogledu ribnjakov smo odšli v hotel Triglav, kamor je prispelo medtem še nekaj članov in članic mariborskega Ribarskega društva z avtomobili s svojim predsednikom profesorjem Cotičem. Po večerji je otvoril sklicani sestanek, predsednik ljubljanskega ribarskega društva ravatelj g. R. Pustoslavšek zborovanje. V prisrčnih besedah je pozdravil vse zborovalce, med katerimi je bil zastopan tudi neznani spol in pojasnil važnost sestanka. Za tem pa sta bili predavanji in sicer o zgozdovni ribištvu sploh, kakor tudi razvoja ribiškega gospodarstva in športnega ribištva v Sloveniji. Predavatelj je posebno poudarjal izredne zasluge profesorja Franketa, ki je baš v pravem času pričel z delom. Bržčas se niti zavedal ni, kako važno bo postalo njegovo delo za naše narodno gospodarstvo. Na športnem področju pa je pomenel v širni svet naše ime primarij dr. Robida. Njegova strokovna knjiga, pisana v nemščini in sicer zaradi tega, da si je v tisti dobi lažje utrla pot v svet, je zaslovela tudi med sulčarji tujih narodov. Posebno zanimivo je bilo predavanje znane očiščene strokovnjaka dr. Krausa iz Maribora, ki je predaval o kraljevskem sulcu. Predavatelj je opisal ribo tako s športnega kakor tudi znanstvenega stališča. Z napeto pozornostjo so zborovalci poslušali stilistično in strokovno dovršeno predavanje ter nagradili govornika ob koncu z viharim aplavzom. Predavanje izide v celoti v knjigi, ki jo o ribah Jugoslavije izda urednik »Ribarskega lista« v Sarajevu g. Baller. Po predavanju so se pričeli razgovori, pri kateri priliki je poudaril predsednik mariborskega ribarskega društva težnje, ki večkrat celo onemogočajo vsak napredek v gojitvi in v športu. Po daljšem razmotrivanju so bile predlagane v interesu vseh ribičev iz slovenskih pokrajin sledeče resolucije:

1. V interesu ribarstva in njegovega razvoja, da se čim prej uvedejo moderen, vsem zahtevam ribarstva ustrežajoč, enoten ribarski zakon za skladno vodno ribarstvo. Za pomorsko ribarstvo naj se izda poseben zakon.

2. V smislu ribarske uredbe za bivšo ljubljansko oblast in svoječasni običaji banke uprave naj se nemudoma osnuje banovinski ribarski svet, ki bi naj bil posvetovalen organ banke uprave v vseh ribarstva se tiče vprašanjih.

3. Ribarske knjižnice, ki so v veljavi v bivši ljubljanski oblasti, naj se brez odlaganja uvedo v vse dravske banovine.

4. Naša enodušna zahteva je, da se osnuje zveza ribarskih organizacij v dravski banovini. Izvršni odbor te zveze naj zastopa skupne interese vsega ribarstva v dravski banovini.

Razvoj ribarstva je mogoče samo v sodelovanju oblasti in ribarskih organizacij. Kot prvi korak k temu smatramo omogočenje telesa ribarskega sestanka in ogleda banovinskega ribjega zaroda v Bohinjski Bistrici s strani g. bana dr. Draga Marušića.

Med vsemi navzočimi je bilo izredno prično razpoloženje, kakor more biti le med pravimi prijatelji lepe prirode, ki so v neposredni zvezi s plemenitim ribarskim športom.

Ko so prihodnje jutro prišli še nekateri člani ribarskih društev in je število kongresistov prekorajlo 70 udeležencev, so se posvetovanja nadaljevala. Uvodoma pa je bilo sklenjeno, da se pošlje udarnostna brzojavka Nj. Vel. kralju in po zdravne brzojavke min. predsedniku gen. Živkoviću s prošnjo, da naj bi on blagovolil podpirati naše stremeljenje za čimprejšnjo doseg modernega ribarskega zakona.

Po zaključnem oficijelnem delu je bil ponovni ogled zaroda, nato kosilo, po kosilu pa je odšla večina zborovalcev k Bohinjskemu jezeru in k Savici.

Ker je bil tudi dan tako prekrasen, je bilo do slovesa med zborovalci izredno prijetno razpoloženje. Vsi posetniki so obljubili, da se udeležijo prihodnjega ribarskega sestanka, ki naj se vrši l. 1932. v Mariboru.

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Mednarodno posojilo Nemčiji

Da bi preprečile nemško akcijo za revizijo reparacij, nameravajo velesile ponuditi Nemčiji milijardno posojilo

London, 26. maja. V tujakšnih krogih resno razpravljajo o posojilu, ki naj bi ga dale velesile Nemčiji. Gre za posojilo v višini 2 milijard mark. Kakor poročata diplomatski dopisniki »Daily Herald«, hočejo velesile s tem posojilom preprečiti ustanovitve reparacijskih plačil in revizijo Youngovega načrta. Dopisnik izve, da bo revizija Youngovega načrta glavni predmet posvetovanj na sestanku Macdonalda, Hendersona, Brüninga in Curtiusa v Chequersu.

V nemških krogih se že dalje časa širijo vesti, da namerava vlada pred jesenskimi zasedanjem Društva narodov načeti vprašanje revizije nemških reparacij. Da bi se to preprečilo, hočejo velesile Nemčijo prehiteti in ji s posojilom omogočiti redno plačevanje reparacij. Ustanovitev reparacijskih plačil bi imela hude posledice, ker bi se po načrtu revizionistov obnem načelo tudi vprašanje revizije mirovnih pogodb sploh. Vprašanje je, ali bo Nemčija posojilo sprejela ali ne.

Binkoštni prazniki dnevi nesreč

Trčenje dveh izletniških vlakov v Parizu — Avtobusna katastrofa — Veliko število samomorilcev na Dunaju

Pariz, 26. maja. Med binkoštnimi prazniki se je ponesrečilo izredno veliko izletnikov. Po dosedanjih poročilih so zahtevale razne nesreče v obeh prazniških skupno 31 mrtvih in nad 100 ranjenih. Na nekem pariškem kolodvoru sta trčila dva izletniška vlaka, pri čemer je bilo 50 oseb več ali manj ranjenih.

Berlin, 26. maja. Prazniška kronika nesreč navaja 10 mrtvih in veliko število ranjenih. Najtežja nesreča se je pripetila v

okolicah Bamberg, kjer se je prevrnil nabito poln avtobus in pokopal pod seboj vseh 30 potnikov. 25 jih je bilo hudo ranjenih, med njimi več smrtno nevarno.

Dunaj, 26. maja. Na binkoštno nedeljo in ponedeljek je bilo izvršenih na Dunaju nič manj ko 26 samomorov. 15 samomorilskih kandidatov so še pravočasno rešili. 11 pa se jih je preselilo na drugi svet. Tudi kronika nesreč je prav bogata in navaja 5 mrtvih ter nad 50 ranjenih.

Mednarodne tekme sportnih letal v Zagrebu.

Krasen uspeh obeh ljubljanskih letal »Lojzeta« in »Dietricha«

Zagreb, 26. maja. O binkoštnih se je vršil v Zagrebu velik letalski miting, za katerega je vladalo ogromno zanimanje med vsem prebivalstvom. Uvod v letalske prireditve je bil svečan krst treh avijonov »Pizenc«, »Zagrebe« in »Beli orao«, ki se je vršil v nedeljo dopoldne po zaključku skupščine oblasnega odbora zagreškega aerokluba.

Včeraj so se vršile velike mednarodne letalske tekme, katerih se je udeležilo 32 sportnih aparatov, in sicer 11 angleških, 3 avstrijski, 3 poljski, 4 češki, drugi pa jugoslovanski.

Vsako letalo je moralo absolvirati tri točke in sicer spuščanje na teren s zaprtim motorjem ter pristajanje v določenem krogu, tekmovalje v brzini v točno izmerjenem trikotu ter končno še akrobacije.

Pri prvi točki je sodelovalo samo 24 letal, ki so vsa pravilno pristala v označenem krogu. K tekmovalju v brzini se je za zaradi ostre konkurence prijavilo samo 12 letal, med temi tudi obe ljubljanski, »Lojzeta«, ki ga je pilotiral Colnar, in »Dietrich«, ki ga je pilotiral Eger. Pri tekmovalju so se najbolje obnesla letala, opremljena s motorji Push Moths, ki so zasedla prvih pet mest. Med njimi je bil tudi Jugosloven Gradšnik, ki je startal na zagrebškem letalu. Gradšnik je dosegel največjo brzino, in sicer 212 km na uro s letalom, ki je razpolagalo s 120 konjskimi silami. Tudi vsa druga letala, ki so se plasirala na naslednja mesta, so imela po 120 konjskih sil. Zato je tembolj pomemben uspeh ljubljanskega »Lojzeta«, ki je s 75 konjskimi silami dosegel 185 km hitrosti na uro in je pilot Colnar v splošni kvali-

fikaciji dosegel 6. mesto. Za njim so se plasirali poljski aparat tipa »Cirrus Hermes« s 120 konjskimi silami, eno letalo tipa »Gipsy Moths« ter več drugih letal, ki so imela vsa od 85 do 100 konjskih sil.

Pri akrobacijah je zasedel po mnenju komisije, ki sicer še ni zaključila ocenjevanja, prvo mesto Eger na »Dietrichu«, ki je izvajal tako vzmetne atrakcije v zrak, da je gledalcem kar sapa zastajala. V brzini se »seveda« »Dietrich« ni mogel kositi z drugimi, ker je letalo grajeno izključno za akrobacije. Colnar je imel pri akrobacijah smolo z defektom in je moral pristati. Zato je v splošni kvalifikaciji šele četrsti, bil bi pa seveda tretji.

Vsekakor je to lep uspeh ljubljanskih letal, zlasti, če upoštevamo težko mednarodno konkurenco. Obe letali sta se davi vrnili iz Zagreba v Ljubljano in gladko pristali.

Letalske tekme v Zagrebu so v prouganem pogledu dosegle svoj namen, pokazale so pa ob enem, da so Slovenci med najboljšimi letalci v državi. Kapetan Gradšnik in Eger sta Slovenca.

Katastrofa japonske ladje

Tokijo, 26. maja. 40 milj daleč od Jokohame se je potopil ribiški parnik. Izmed 31 moških posadke so rešili samo 8, ostale pa še pogrešajo in mislijo, da so vsi utonili.

Odstop portugalskega agitatorja?

Pariz, 26. maja. Iz Lizbone poročajo, da bo portugalski diktator Carmona odstopil in da bodo razpisane še letošnje parlamentarne volitve.

Kraljevska rodbina med seljaki

Split, 26. maja. Nj. Vel. kraljica je s kraljevičji napravila izlet do Sušurca, kjer so se ustavili na neki livadi. Na vsej poti so ljudje kraljevske rodbine navdušeno pozdravljali. Tudi na livadi se je kmalu zbralo okrog kraljevskih avtomobilov mnogo ljudi, ki so izredne goste spoštljivo, a prisrčno pozdravljali. Kraljevičji se se kaj kmalu sprijaznili z vaškimi otroci, se spustili z njimi v razgovor in jim delili bombone, kar je naravno napravilo na seljake zelo globok vtis. Tudi Nj. Vel. kraljica se je ljubeznivo razgovarjala z navzočimi ženskami. Ko je kraljevska rodbina po enournem odmoru odhajala, so ji priredili seljaki spontane ovacije.

Split, 26. maja. Včeraj ob 11. je Nj. Vel. kraljica sprejela v avdienci bana dr. Tagliata in mestnega načelnika Račica.

Italija za revizijo reparacij?

Rim, 26. maja. »Giornale d'Italia« je objavil poročilo svojega izziveškega dopisnika, v katerem pravi, da je Grandi pri svojih poslednjih razgovorih v Zenevi obvestil dr. Curtiusa še enkrat, da predstavlja povsem neodvisno od pravnega izreka haškega razsodišča nameravana carska unija za Italijo »Non possumus« povsem končnoveljavnega značaja, ker je Italija preprečena, da mora ta unija končno privesti do politične združitve. Nasprotno ne obstoja sklopi odklonilno stališče Italije za druga vprašanja, ki se tičejo Nemčije in Avstrije in ki se pojavljajo na podlagi obstoječih pogodb. Italija nima n. pr. ničesar načelnega proti uvedbi revizije Youngovega načrta in soglašala v tem oziru z Anglijo. Vsekakor pa je reparacijski problem zanjo nerazdružljivo zvezan z vprašanjem mednarodnih dolgov, kar pomeni, da je pristaneč Italije samo tedaj mogoče, ako bi Amerika dovolila primerno zmanjšanje svojih terjatev.

Iz madžarskega parlamenta

Budimpešta, 26. maja. Poslanska zbornica je danes v splošnem in podrobno sprejela zakon o finančnih pooblastilih, kakor tudi zakonski osnutek, ki pooblašča vlado, da lahko uveljavi z drugimi državami sklenjene trgovinske pogodbe po navedenem potu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 22.805, Berlin 13.505, Bruselj 789.38, Budimpešta 9.897, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 795.55 — 798.55 (797.05), London 275.64 — 276.44 (276.04), Newyork 56.62, Pariz 222.85, Praga 168.27 — 169.07 (168.67), Trst 295.85 — 297.85 (296.85).

INOZEMSKA BORZA.

Curih. Beograd 9.1315, Pariz 20.25, London 25.195, Newyork 517.80, Bruselj 72.05, Milan 27.105, Madrid 51, Amsterdam 208.15, Berlin 123.25, Dunaj 72.75, Stockholm 138.70, Oslo 138.70, Sofija 3.75, Praga 15.34, Varšava 58, Budimpešta 90.34, Atene 6.72, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.08.

Mednarodna konferenca za delo

Konferenca se sestane 28. t. m. v Ženevi — Imenovanje naših delegatov

Beograd, 26. maja. Dne 28. t. m. se sestane v Ženevi mednarodna konferenca za delo. Na dnevnem redu bo med drugim dobila določbo dace za delo v neindustrijskih podjetjih, delovni čas v premoževskih, nočno delo žensk, razprava o izvajanju sklepov konferenc mednarodnega urada za delo it. Ravnatelj mednarodnega urada za delo itd. Ravnatelj mednarodnega o aktivnosti mednarodnega urada za delo v minulem letu. Razen tega bo konferenca volila nov odbor za dobo treh let. Jugoslavijo bodo zastopali na konferenci: v imenu države naj pooblaščen minister in stalni delegat pri Društvu narodov dr. Rije Šumaković, kot njegov namest-

nik Dušan Jeremić, načelnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, kot ekspeti Stepan Bosak, tajnik SUZORA v Sarajevu, Mla Tanacković, šef oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje in Dušan Rudolf, kontraktualni uradnik OUZZ v Ljubljani, v imenu delodajalcev Gjoka Čurčin, generalni tajnik centrale industrijskih kooperacij, C. Gregorij, tajnik centrale industrijskih korporacij, v imenu delavcev Bogdan Krek, tajnik sindikalnih organizacij, kot eksperti dr. Živko Topalović in tajnik UJS Juraj Arlt, zastopnika delavke zbornice v Zemunu Luka Plavčič ter za delavke zbornice v Novem Sadu Aleksander Nikolić.

Razvoj jugoslovenskega dijaštva

Informativen članek Gustava Zvefine v „Češkoslovenski Republik“

Gustav Zvefina, znan po svojem publicističnem delovanju zlasti na polju dijaškega življenja, priobčuje v nedeljski številki „Češkoslovenske Republike“ informativen članek o jugoslovenskem dijaštvu, v katerem pravi med drugim:

»Jugoslovensko dijaštvo ima že iz predvojnih časov za seboj bogate tradicije narodno probujajočega dela. Misel narodnega osvoboditela, zanešana v srednjem Evropo zlasti l. 1848, je našla v jugoslovenskem dijaštvu od tistih časov vnetega pripadnika. To so bili zlasti srbohrvatski akademiki, ki so študirali v inozemstvu in prinašali od tam v svojo domovino nove idejne smeri. Središče Jugoslovenov, ki so študirali v inozemstvu, je bila takrat zlasti Praga, za njo pa Dunaj in Budimpešta. Pa tudi s francoskih, nemških in švicarskih univerz je prihajala v Jugoslavijo marsikatera nova ideja.

Po anekdoti Boene leta 1908 in po Friedjungovem procesu, v katerem je bila vsa mlada jugoslovenska inteligenca na strani hrvatskih voditeljev, obtoženih po krivem, nastopi jugoslovensko dijaštvo tako z avstro-ogrskega kakor tudi s srbskega ozemlja energično proti poskusom nekakega avstrijsko-srbskega pomirjenja, ki bi moglo pomeniti za Srbijo samo izgubo in nje obvladanje po močnejšem avstrijskem vplivu, za rešitev jugoslovenskega vprašanja, ki je morala prej ali slej priti, pa samo zavlačevanje. Takratna srbska, hrvatska in slovenska patriotska društva je Avstrija sicer priznavala, toda zelo pogosto jih je razpuščala in onemogočala njihovo delovanje. Zato so imeli bolj eksponirala društva jugoslovenskih akademikov izven domovine, čeprav v mehanizaciji. Cela vrsta odličnih jugoslovenskih političnih čimtaljev je šla skozi to šolo. Poleg drugih so bili to zlasti sedanjí jugoslovenski poslaniki v Pragi dr. Kramer, dalje gg. Miletič, Škerlić itd.

Med svetovno vojno je dijaški pokret pod pritiskom razmer sicer oslabil, na drugi strani so se pa pokazale praktične posledice novih idej ne samo na bojiščih, temveč tudi v mednarodnih političnih pogajanjih glede zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ko je bil po razbitju monarhije dosežen ta cilj, ki se je zdel predvojni akademski omladini nedosegljiv ideal, za katerega je pa rada tvegala svoje življenje, so stopile pred jugoslovensko dijaštvo — to novo povojno generacijo — nove naloge. Ustanovljeno je bilo visokošolstvo nove države, dograjena je bila zlasti zagrebška univerza in tudi beograjska z juridično fakulteto v Subotici in filozofsko v Skoplju. Ustanovljena je bila nadarjena nova univerza v Ljubljani.

Celotno število jugoslovenskega dijaštva se čeni sedaj na 26.000. Študent je v Jugoslaviji razmeroma manj, kakor pri nas, kar je posledica drugačnega družabnega razmerja. Del dijaštva študira v inozemstvu (v Franciji, kjer je okrog 200 študentskih mest, jih študira okrog 1000, v Avstriji, zlasti na Dunaju in na medicinski fakulteti v Gradcu okrog 800, v Nemčiji okrog 500, v ČSR okrog 300; nekaj jih študira tudi na Poljskem — v Lvovu, neznatnejši del v Švici in Angliji, znatno število tudi v Belgiji in končno v Italiji, Genovi, Rimu, Firenci, Milanu, kjer se posvečajo študiju pomorstva in gospodarstva). S domačimi dijaškimi organizacijami

mi v Jugoslaviji jugoslovenski študentje v tujni niso v posebno tesnih stikih.

Po prevratu v Jugoslaviji ni bilo enotne dijaške organizacije za vso državo, kakor je bila na pr. v ČSR. Razmere so se izkristalizirale šele čez nekaj let, ko je prevzelo vodstvo beograjsko dijaško društvo »Pobratimstvo«, ustanovljeno v 90 letih prvotno s čisto srbskim programom. Med dijaštvom so se uveljavljali tu od začetka politični vplivi, ki so ovirali zedinjenje na strokovni podlagi. Socialno delovanje se je pokazalo večinoma samo v Ljubljani, kjer so bile organizirane po našem vzorcu dijaške menze in ustanovljen kolegijski. Beograjsko »Pobratimstvo« je ustanovilo svoji sekciji v Zagrebu in v Ljubljani ter organiziralo znaten del jugoslovenskega dijaštva. Od leta 1928 se je začela kazati v »Pobratimstvu« izvestna tendenca, ki je imela za posledico, da nove volitve v zadnjem času niso bile dovoljene. Ljubljanska sekcija je predlagala reorganizacijo »Pobratimstva«, da bi bil naglas njegov strokovni značaj. Ker pa ta predlog ni bil sprejet, je letos v februarju izstopila iz »Pobratimstva«. Posledica razvoja dogodkov je bila, da se »Pobratimstvo« v februarju ni udeležilo kongresa študentske Male antante v Bukarešti.

Kmalu potem je prišlo v Zagrebu do ustanovitve Jugoslovenskega dijaškega kluba Jugoslavije (JAK). Ta klub je bil ustanovljen prvotno kot delo posameznikov z namenom pridobiti članstvo vodilnih jugoslovenskih društev za svoje cilje. Njegov cilj je »razvijati medsebojno spoznavanje in sodelovanje vseh jugoslovenskih akademikov, da bi s skupnim in slovnim delom dvignili splošno veljavo dijaštva z namenom doseči skupne cilje v narodni, gospodarski in družabni smeri. JAK si pa še ni pridobil zaželenih simpatij v akademskem svetu, kajti rektorji, profesorji in znaten del dijaštva v Zagrebu in v Ljubljani so se izrazili proti njemu. Bodočnost pokaže šanse JAK in Pobratimstva v prvi luči; konkurenca teh dveh društev močno spominja na razmere v organizacijah nemškega dijaštva.

Vsi prijatelji mlade jugoslovenske države gotovo žele jugoslovenskemu dijaštvu skorajšnje zedinjenje zlasti kar se tiče zastopstva na zunaj: v dijaški Mali antanti in v mednarodni dijaški konfederaciji. Notranji razvoj ne more biti med dijaštvom nikoli brez bojev. Zelo simpatična poteza razvoja jugoslovenskega dijaštva je polna enotnost, s katero nastopajo tudi v konkurenčnih organizacijah ramo ob ramo srbski, hrvatski in slovenski študentje. To je velik plus povojnega študentstva v Jugoslaviji, ki ne dela razlike med različno plemensko pripadnostjo v enem narodu. Pri znatno različnih zgodovinskih, kulturnih, družabnih, jezikovnih in verskih razmerah raznih delov jugoslovenske države je za iskrene prijatelje bratskega jugoslovenskega naroda gotovo zanimivo in zelo razveseljujoče dejstvo, da smatra njegova akademska omladina narodno edinstvo za samoočistični umetniški pogoj, na katerem gradi svoje organizacije, čeprav različnih smeri. To plemensko in narodno edinstvo jugoslovenske države, tako težko priborjeno po desetletnih hudih bojih, ostane največja dedščina tudi bodočim pokolenjem jugoslovenskega dijaštva.

Tragedija slovenske služkinje v Zagrebu

Marija Šcherjeva skočila z okna četrtega nadstropja in obležala mrtva

Življenje naših deklet, ki hodijo služiti na Hrvaško in v druge kraje na jugu države je večinoma zelo težko. Boriti se morajo za kruh, večkrat so brez posla in mnogo stradajo. Mnogo jih je še obupalo in si radi beže končalo življenje, največ deklet pa postane žrtve brezvestnih zapeljivcev, ki jih izkoristijo in pušče na cedilu. Skrajni teden poročajo hrvaški listi o tragediji slovenske deklet, ki so zaradi nesrečne ljubavi izvršile samomor.

Pretekli teden smo poročali o tragediji služkinje Rozalije Žibertove, ki se je v Bje-ljovaru zaradi nesrečne ljubavi zastrupila in umrla, zagrebški listi pa poročajo o tragičnem dogodku, ki se je odigral v soboto popoldne v Amruševi ulici in katerega žrtve je postala 25-letna sobarica Marija Šcherjeva iz St. Jakoba pri Rožu. Okrog 13. je skočila Šcherjeva s podstrešja četrtega

nadstropja na pločnik, si razbila lobanjo in ostala na mestu mrtva.

O samomoru je bila obveščena policija, ki je poslala v Amruševu ulico komisijo. Ta je ugotovila, da je Šcherjeva službovala pri Marii Hanžičevi. Dekle je bilo zašle čase obupano in si je že v petek dvakrat hotelo končati življenje, pa so ji to preprečili. V soboto popoldne je prosila gospodinjico, naj ji da ključ od podstrešja. Hanžičeva je šla za njo in videla, da je stopila na okno. Še predno je mogla preprečiti, je Šcherjeva skočila skozi okno.

Marija je zapustila pismo, v katerem pravi, da je živčno uničena in nesrečna in da gre v smrt zaradi nesrečne ljubavi. V soboto zjutraj je Šcherjeva mrtva brzojavila, češ naj pride po njene stvari. Njena tragična smrt je vzbudila splošno sočutje. Marija je bila znana kot mirna in pridna in so jo vsi radi imeli.

Hitro izsleden vlomilec

Mlad zlikovec je vdrl v stanovanje vaškega pismonoše, a je bil že istega dne aretiran

Vače, 25. maja.

V spominu je še drzni vlom, ki sta ga izvršila na velikonočno nedeljo domača fanta Peter J. in Franjo K. v trgovino Ivana Volčiča na Klancu. V petek pa so orožniki prijeli 17 letnega Tiha Vincenca z Ljubeka, ki je v odsojnosti tukajšnjega pismonoše Indofa Antona vdrl v njegovo stanovanje in mu ukradel 1000 Din.

Pismonoša je bil kakor navadno vsak dan tudi v petek popoldne v Litiji pri postnem uradu. Čim se je okoli polnočnega vrnil domov, je našel stanovanje v neredu. Takoj mu je prišlo na um, da se je moral v času njegove odsotnosti muditi v hiši tat. Ni se motil. Ko je začel iskati denar, ga ni mogel najti. Naposled je vendar

našel nekaj drobšč. Manjkalo pa je 1000 dinarskih bankovcev, ki ga je tat odnesel.

Okradenec je takoj zasumil, kdo bi mogel biti tat, ki mu je odnesel z velikim trudom privarčevani denar. Opazil je namreč že prejšnjega dne, da je hodil okoli njegove hiše nepridiprav Tiš Vincenc, ki se je vedel prav sumljivo. Ker je fantin tudi že prej večkrat kje kaj ukradel, ga je pismonoša prijavil orožnikom. Orožniki so izpraznili fanta takoj ostro prijeli. Fant se je vdal, priznal tatvino in vrnil tudi ukradeni denar nazaj.

Opisani primer kaže, kako pomanjkljiva je vzgoja današnje mladine. Ali so res nekateri starši izgubili glavo, da se menda sploh ne zanimajo, po kakih potih hodijo njihovi otroci!

Krušne cene

Kr. banska uprava dravske banovine je izdala dne 23. t. m. pojasnilo k svojčasno izdani naredbi, s katero je določila cene kruhu na 4 Din in črnu kruhu na 3,60 Din za kg. Radi dosežene neotne razlage te naredbe je to pojasnilo velike važnosti ne samo za peke, temveč, tudi za javnost, ker se z istim ugotavlja, da kr. banska uprava ni namerala določiti maksimalnih cen, temveč da je izdala merilo za kalkulacijo dopustne najvišje cene kruhu v obtrni maloprodaji, torej one prodajne cene, ki ne bo dala povoda, da upravná oblastva postopajo po zakonu o pobijanju draginje. Nadalje ugotavlja to pojasnilo, da je stvar pekovskih obtrnikov samih, da vpoštevajo kalkulacijo, izhajajoč iz gorenji naredbi določenega kjuča, sami regulirajo cene kruhu, če bi se zvišala cena moki.

Iz tega pojasnila kr. banske uprave jasno sledi, da so peki pravilno tolmachi izdano naredbi, ko so se zagovarjali, da iz od banske uprave določene cene samo ravnalne, ne pa maksimalne in da ni pekomo odvzeta pravica določanja cen v slučaju zvišanja cene moki. Zato so delegati podpisanih združenj na svojem sešanku dne 23. t. m. sklenili, da zvišajo pekovski obtrniki ceno belemu kruhu na 4,50 Din in črnu kruhu na 4 Din, torej samo za 50 p pri kg, četudi je moka porasla v ceni za 80 p pri kg od dneva izdane naredbe t. j. od 23./12. 1930 do danes, in četudi imajo cene moki še vedno dvigajočo tendenco.

Pekovski združenja v Ljubljani, Mariboru in Celju.

Zanimiva razstava v Ljubljani

Ljubljana, 26. maja.

Kakor smo kratko že poročali, bo v soboto 30. t. m. ob 9. popoldne odprta v Jakopičevem paviljonu razstava Centralnega presbira predsedstva ministrskega sveta, ki kaže napredek naše države od 1919 do 1929 leta. Razstava je bila prvič odprta v Ženevi ob priliki lanskega zasedanja Državnega naroda. Posetili so jo mnoge evropske diplomate raznih držav in mnogi novinarji. Vsi so soglasno izjavili, da pomeni ta razstava velik uspeh.

Centralni presbiri je po Ženevi priredil razstavo v večjih krajih naše države, prenesel pa jo je tudi v inozemstvo, kakor v Prago, Brno, Bratislavo, Poznanj, Varšavo in Budimpešto. In poročili inozemskih listov smo razvideli, da je naš Centralni presbiri lahko ponosen na to svojo prireditev, ki je v vsakem pogledu uspeša.

Ker pa ta razstava ni samo propagandna, temveč tudi zelo poučna značaja, je bilo sklenjeno, dati tudi prebivalstvu dravske banovine, posebno pa Ljubljani, priložnost, da si ogleda dokumente napredka naše države od prevrata dalje. V soboto ob 9. popoldne bo torej ban dravske banovine s. dr. Dragomir Marušič otvoril to zanimivo zbirko dokazov našega delovanja in napredka na vseh poljih.

Na razstavi vidimo, kdo smo in kaj smo, kako smo močni in bogati, razstava nam kaže, kaj imamo in kaj nam še manjka. Vsi ti podatki so prikazani v grafičnih, tabelah, številkah, fotografijah in podobnih. Razstava je razdeljena na več skupin. Splošni del se nanjše na vso našo državo. Tukaj bomo videli v prvi vrsti podatke o številu prebivalstva. Prosvetni del obsega razvoj šolstva po banovinah, nato socialno medicino, socialno zaščito, bledino. Videli bomo, koliko prebivalcev pride v naši državi na posamezno šolo, koliko učem-

cev na 1000 prebivalcev. Vzorco je pokazan pregled vseh osnovnih šol. Posebna skupina je posvečena gradbeni delovitosti. Tukaj se vidi velik napredek naši mest. Razne fotografije nam jasno govorijo o napredku in razvoju naših glavnih središč. Ker bo na tej razstavi zastopana tudi Ljubljana, se pričakuje, da bo to lepo priveditev posetilo mnogobrojno občinstvo. Vstopnine ne bo. Poset razstave priporočamo zlasti posetnikom veleposlancev.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Iz gledališke pisarne

DRAMA

Drama ponovi v sredo 27. t. m. Schnitzlerjevo grotesko Zeleni kakađuj, za katero je zajeta snov iz časov francoske revolucije. Zasedba ista kakor pri premijeri. Nato se vprizori dvodejanska komedija On je vsega kriv. Ravno tako v premijerski zasedbi. Obe deli režira prof. Šest. Predstava se vrši za obnoba reda E.

OPERA

Jutri se ponovi opereta »Oj ta prešmetana ljubezec« v premijerski zasedbi. Dirigent dr. Švara. Predstava se vrši za obnoba D.

Židovka

Parizian Halevy, rojen l. 1799 in umrl l. 1862, je bil plodovit skladatelj, a na repertoarju je ostala le njegova velika opera v petero dejanjih »Židovka«. Stara je ta Židovka, saj je imela svojkrat pred 96 leti. A čudovito je še svede, krepka in očarljiva. Seveda ako ima v vseh partijah izvrstne interprete! Zakaj vse partije so velike, težke in važne, zahtevajo odličnih pevcev in igralcev.

Efektno je instrumentirana, ima mnogo čustva bogatih melodij, je peštra v ritmih, nudi solistom in zboru izredno mnogo priložnosti za uveljavljanje ter ima silno dramatično dejanje, ki se godi l. 1414 v Konstantini, v dobi najzrejšega verskega fanatizma.

V soboto smo imeli priložnost, da smo lahko »Židovko« polno ušli, ker so bile matone vse partije v grlih (saj »v rokah« ni mogoče reči) odličnih umetnikov, ki so obenem izvrstni igralci.

Reča je bila naša primadona ga. Gjurgjenac - Gavellora, ki se je sopes glasovno in igralski odlikovala ter bila ves večer na višku svoje velike umetnosti.

Kardinala je pel zagrebški basist g. Griff ter s svojim nastopom in svojim podajanjem partije izjavil prave viharje aplavza. Izvreden pevec in simpatičen igralec.

Blasnar, hud zlatar, je bil g. Šimenc siljano razposlojen, da je bruljal od začetka do konca. Ako bi bil še igralski izrazitejši in zlasti fanatičnejši, bi lahko zapisal, da je idealen.

Endoro je pela nepričakovano dobro ga. Ribičeva; partija je vrlo težka in nehalna, a pevka se je prav lepo uveljavila in šla zasluženo priznanje.

Kneza Leopolda, močno prikraščenega v partiji, je dajal g. Kováč in storil vse kar more pošteno in brez izpodbitke.

Sodnika Ruggiera je imel g. Janko in povsem ustreza.

V baletni točki se je izkazala kot solistka simpatična ga. Pavčič - Bravničarjeva in šla priznanje.

Hitite in ogledajte si največji filmski umotvor

Luči velemesta

V glavni vlogi

Krasen dopolnilni spored
Predstave ob 4., 7. in 9. uri

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Telefon 2124.

Zal, da je bila predstava na predvečer binkoštnih praznikov slabo obiskana. Tem večje zadovoljstvo je uživala prisotna publika, ki z aplavzom ni štedila. Zares, bil je krasen večer, ki ga ni preveč motila zborova nesigurnost.

Opero je temperamentno vodil g. dr. Švara.

Fr. G.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 26. maja 1931, katoličani: Filip, pravoslavci: 13. maja, Dragica. DANASNJE PRIREDITVE. Kino Matica: Luči velemesta. Kino Ideal: Grof Monte Christo. DEŽURNE LEKARNE. Danes: Pločci, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Iz Celja

—c Vojaški koncert priredi društvo »Rdeči križ« v Celju 27. t. m. v mali dvorani Celjskega doma pri pogrnjenih mizah. Igrala bo vojaška godba iz Maribora. Začetek ob 20. Vstopnina za osebo 5 Din. Preplačila se hvaležno sprejemajo. V namdi, da občinstvo v polni meri pojmuje vzvišene cilje društva in v zavesti, da zamore odbor le z izdatnimi materialnimi sredstvi zadostiti svoji nalogi, se pričakuje kar najboljša udeležba.

—c Sokolsko društvo v Celju priredi v nedeljo 31. t. m. pešizlet v Store. Odhod izpred telovadnice mestne narodne šole ob 13. popoldne. V smislu sklepa odbora je udeležba za vse članstvo obvezna. Vabijo se tudi vsi, Sokolu naklonjeni Celjani.

—c Slava celjskega 39. pešpolka se bo vršila v četrtek 28. maja na Glaziji kot spomin na dan zavzetja Črne po oddelkih celjskega (sedanjega 39.) pešpolka o priliki koroske ofenzive l. 1919. Bogosluženje in rezanje kolača bo ob 10. popoldne, popoldne pa ob 16. do 19. istotam narodna veselica. Isti večer bo v Celjskem domu v mali dvorani obkajno »drugarsko večer«.

—c Izlet na Brezje in Bled pripravlja poseben celjski izletni odbor. Vabijo se k udeležbi vsi delavci, obrtniki, trgovci, uradniki in sploh vsi prijatelji divne Gorenjske. Izlet naj bi se vršil 6. in 7. junija. Posebni vlak bi vozil iz Celja v soboto 6. junija ob 14. ob 2. popoldne. Na Brezjah bodo večerice, v nedeljo slovesna maša. Nato z vlakom odhod na Bled, pešci skozi Vintgar. Odhod z Bleda ob solnčnem zahodu. Vozna cena znaša od Celja - Bled jezero in nazaj 60 Din, za šolsko mladino 30 Din. Izletne izkaznice 5 Din. Izletnice in podrobne informacije se dobe do prigrisltvenega roka 30. maja pri prof. Pavliču, celjskih skavtih in trafikah v Vodnikovi ulici in na celjskem kolodvoru. Izlet se bo vršil le v slučaju, se bo prijavilo vsaj 500 udeležencev.

—c Dr. Korošec v Celju. Včeraj popoldne je prišel v Celje bivši ministrski predsednik g. dr. Anton Korošec. Mudi se je v mestu po zasebnih poslih. Bil je gost celjskega opata g. Juraka.

—c Požar v celjski okoli. Na binkoštni nedeljo popoldne je izbruhnil na Prekorju pri škofiji vasi ogon, ki je upelnil neki škofolec. Celjska in gaberska požarna brambeta odhitela na pomoč, vendar mestni gasilci zaradi neprevozljivega terena niso mogli stopiti v akcijo in so se morali vrniti v mesto.

—c Včerajšnji nogomet. Prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Svoboda iz Maribora na celjski Glaziji se je končala z zmago Celjanov v razmerju 4:3 (pokaš 0:0).

—c Legitimacije za ljubljanski velejem se dobe v Celju tudi v pisarni mestnega Gremija trgovcev, Razlagova ul. 8.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Pred usmrtnitvijo düsseldorfskega morilca

Krvnika so že pozvali v Düsseldorf — Zakaj se giljotina v Nemčiji ni uveljavila

Vse kaže, da bo po dolgem zavlačevanju düsseldorfski morilec vendarle usmrčen, čeprav pripravljajo v Nemčiji še sedaj zakon, s katerim bo smrtna kazen sploh odpravljena. Kürtenov primer je v svojih podrobnostih in posledicah tako izreden in grozen, da ni čuda, da so se zanimali zanj celi dve leti kriminalisti in psihologi vsega sveta. Iz etičnega in pravnega stališča je bilo izrečenih o njem že toliko nazorov in mnenj, da bo konec vsega tega pisanja in besedičenja vendarle usmrtnitev morilca Kürtena. V tem smislu se je namreč izrazila večina ljudi, ki so dobro informirani o Kürtenovi zadevi.

Kürten je smrtno kazen mirno sprejel in izjavil je celo, da ga veseli, da bo njegovih duševnih muk konec. In prošil je, naj ga usmrte čim prej. Krvnik je že dobil povabilo, naj pride v Düsseldorf in pripravi vse potrebno za usmrtnitev. Priprave za usmrtnitev zločincev so na Pruskem zelo enostavne. Pripravijo samo težak hrastov panj, pokrit s črnim in rdečim suknom, obenem je pa treba pregledati in po potrebi nabrusiti težko sekir, če je že skrhana.

Zanimivo je, da je baš ta velika težka sekira, s katero v Nemčiji še sekajo zločinske glave, milejši ostanek srednjeveškega veka, iz katerega izvira ta način usmrtnitve v Nemčiji. Zakon o smrtni kazni je revidiral v Nemčiji že Karel V., ki je bil pod imenom Karel I. tudi španski kralj in je sploh močno posegal v zgodovino svoje dobe. Po njegovem kodeksu se je morala izvrševati smrtna kazni ravnanju po socialnem položaju, odnosno rodu na smrt obsojenega. Ni šlo torej za enoten način usmrtnitve, niti za

razliko med zločinci. Zakonodajalec se je oziral samo na to, kateremu družabnemu sloju, odnosno razredu pripada zločinec. Navadne zemljane so razčrtavljali, seki-gali ali natikali na kole, pa tudi žagali so jih na kose, dočim so plemiče samo streljali ali obešali, odnosno obglavljali. Tudi v načinu usmrtnitve se je moralo pokazati, kako visoko stoji kdo na družabni lestvici. Zdad seveda te razlike ne poznajo več. Smrtna kazen je za vse enaka. Pač pa imajo še vedno plemiči krvi in denarja celo v primerih, ko bi morali biti usmrtni, druge olajšave, tako n. pr. posebno bolezen kleptomanijo ali perijodične napade blaznosti.

Pripomočke za usmrtnitev so vzeli narodi v srednjem veku kar iz starega veka. Italijani so obglavljali zločince že v 13. stoletju. V Nemčiji je prišla sekira v veljavo šele ob 16. stoletju, giljotina se pa pozneje ni uveljavila niti ko se je pokazalo, da je ta stroj za krvniško delo zanesljivejši in tudi nekoliko bolj human. Giljotino je uvedla velika francoska revolucija in kralj Ludvik XVI. je njeno uvedbo v marcu 1792 podpisal. Ni pa še minilo leto dni, ko je padla pod giljotino tudi njegova glava. In baš zato, ker je francoska giljotina sekala tudi glave kraljev, kraljice in plemičev, je pruska hohenzollerska vlada ni hotela sprejeti. Nemčija je torej ostala pri sekiri, ki bo odsekala tudi Kürtenovo glavo.

Pameten svet.

— Pomislite, moj sosed, ta nesramnež, je povsod razstobil, da stanuje kraj norca. Kaj naj storim?

— Preselite se.

Dnevne vesti

— Českoslovaško odlikovanje. Prezident Masaryk je odlikoval z redom Čeha leva IV. stopnje šefa kabineta pravosodnega ministarstva v Beogradu Radosava Bogdanovića.

— Kongres slovanskih klasičnih filologov. Danes dopoldne je bil v veliki predavalnici novega poslopija filozofske fakultete v Pragi svečano odprt II. kongres slovanskih klasičnih filologov. Najprej je bilo izvoljeno častno predsedstvo, potem so pozdravili kongres poedini predstavniki českoslovaške javnosti in delegati iz slovanskih držav. Najprej je pozdravil kongres njegov pokrovitelj, prosvetni minister dr. Derer, za njim pa primator dr. Baxa. Popoldne ob 15. začne svoje delo sekcije, ki jih je 6 in sicer 4 znanstvene in 2 didaktične. Na sekciji so bila razdeljena tudi predavanja, ki jih je pripravih 60. Predavanja se bodo vršila v slovanskih jezikih in po vsakem bo dovoljena debata. Kongresa se udeležuje nad 250 filologov, predstavnikov vseh slovanskih narodov. Iz Ljubljane se udeležuje kongresa kot zastopnik filozofske fakultete profesor dr. Fran Bračič.

— Redek jubilej. 80-letnico svojega rojstva je na slovesen način praznovala včeraj v krogu svoje številne rodbine ga. Ana Cizelj, rojena Musić, hčerka pokojnega nadučitelja Matije Musića v Šostanju in soproga pokojnega nadučitelja Cizlja, ki je mnogo pisal pod imenom Mozirski. Jublanka je rodila 8 otrok, od katerih je še 7 živih, med njimi zdravnik dr. Tone Cizelj v Trbovljah ter Janko Cizelj, ki je tajnik dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani. Kljub visoki starosti je jublanka še vedno zdrava in čila. K jubileju ji pristoje čestitave!

— Razpisane zdravniške službe. Bano-vinska bolnica v Velikem Bečkereku razpisuje službo sekundarja. Prošnje je treba vložiti do 15. junija. Kr. banska uprava dunavske banovine razpisuje mesto občinskega zdravniškega uradnika v zdravstveni občini v Sibasu. Prošnje je treba vložiti do 15. junija. Splošna državna bolnica v Beogradu potrebuje 7 sekundarnih zdravnikov. Prošnje je treba vložiti do 10. junija.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani sekundarji v Brežicah dr. Janko Benedik ter sekundarji državne občne bolnice v Ljubljani dr. Ivan Kavčič, dr. Vlado Milavec in dr. Vladimir Kajželj.

— Izpraznjene učiteljske službe. Poleg že objavljenih se razpisujejo še na Zidnem mostu služba šolskega upravitelja, v Radenci na služba šolskega upravitelja in služba učitelja (poleg dveh služb učiteljskih). Prošnje je treba vložiti do 10. (odnosno 15.) junija.

— 15.000 izletnikov na Sušaku. Zagrebški listi poročajo, da je bilo na Sušaku oba praznika izredno veliko domačin in tujih izletnikov. Oba dni je pasiralo Sušak okrog 15.000 izletnikov, zlasti mnogo je pa bilo romarjev iz Slovenije, ki so romali na Tisat.

— Dolo Rdečega križa v Guštanju. Krajevni odbor RK v Guštanju nadel si je nalogo vsaj deloma ublažiti siromaštvo, ki vlada v Meziški dolini. Da je to delo bolj pregledno, ustanovil si je odbor socialni odsek, ki ima nalogo poiskati ubožni materialni dobra učna mesta katerekoli obrti. Ze v početku tega skrbstva je imel odbor uspeh, postal je dva učenca in eno učenko k dobrih mojstrom v tk. Odbor se nadeja, da bodo ti nekdanji št. med preroditelje našega naroda v meziški dolini, ki je skoraj pozabljen in neupoštevani vendar bi se moralo boljše skrbeti za to prebivalstvo, ki je mejaško, ker le dober in zadovoljen mejašč zadržuje tuji naval, kateri nam gotovo ni naklonjen. Danes, ko živimo v lastni hiši, katero so pomagali sezidati tudi dobrovoljci naše doline, nam mora biti skrb, da vzgojimo domoljubno mladino. Da to dosežemo, moramo mladino oddajati narodno zavednim mojstrom, katerim je prva skrb, da njim zaupano mladež vzgojijo v dobre in poštene obrtnike, delavce, obrtnike. V dolini rabimo tudi dobro, zavedno in pošteno ženo, zato pa je odbor prevzel tudi skrbstvo, da najde dobra mesta za našo ukažljivo žensko mladino, ki se bode nekdanj vračala v domači kraj kot pionirka jugoslovanske misli. Socialni odsek RK v Guštanju prosi vse obrtnike, obrtnice, da ako čutijo v sebi zmožnost nam vračati nekdanji nacionalno in moralno, kakor tudi versko prepolno mladež, da se javijo pri krajevnem odboru Rdečega križa v Guštanju, ki bode po svoji moči skrbel, da dobi ukažljivo učenca ali učenko. Pripomniti pa se mora, da je vsa mladež od siromašnih starih, zato, moramo skrbeti le za mesta, kjer dobi obrtni naraščajnik(nica) pri gospodarju vso oskrbo.

— Is sodne službe. Za stalnega je potrjen s 18. decembrom 1929 sodniški pripravnik pri deželni sodišču v Ljubljani Evgenij Maslov.

— Nategaj za gojenje dravnine prometne železnice. V šolskem letu 1931/32 bo sprejetih v državno prometno železniško šolo v Beogradu 100 gojencev. Šola traja tri leta. Priprave sprejema šola do 10. avgusta. Podrobnosti nategaja so razvidne iz »Službenih Novic« št. 118. z dne 22. t. m.

— Veliko izbrano ussja in čevljev bo nadel letosnji 11. ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija. Zastopane bodo vse domače tvrdke s svojimi izdelki. Temu odloku bo priključena razstava pavskovrstnih čevljarstvih strojev, na kar posebno opozarjamo naše čevljarke mojstre.

— Lov občine Homoc. V sredo 17. junija 1931 ob 10. uri se bo pri srečnem načelstvu v Kamniku v uradni sobi št. 5 oddal občinski lov občine Homoc za dobo nadaljnjih pet let in sicer od 1. junija 1931 do 31. maja 1936 potom javne dražbe v zakup. Dražbeni pogoji so med uradnimi urami pri srečnem načelstvu na vpogled.

— Novi odbor Udruga rezervnih oficir in ratnika, podobor Ljubljana, o katerem smo že poročali, se je konstituiral sledeče: predsednik g. dr. Dinko Puc, podpredsednik g. Ernest Vargazon, tajnik g. Rajko Paulin, blaginjak g. Joško Biber, predsednik nadzor. odbora g. I. Bulajič, namestnik g. Rudolf Kramar. Gornji odbor poziva tovariše rezervne oficirje, da vsi brez izjeme takoj prijavijo svoj pristop k udruženju, zanašajoč se na to, da bo vsak rezervni oficir smatral svoj pristop za svojo dolžnost, sodelovati kot član v enotni organizaciji, ki je prva poklicana z vsemi močmi sodelovati na konsolidaciji ujedinjene Jugoslavije. Novi odbor si je nadel nalogo, dati društvu novo življenje ne glede na dogodne preteklosti ter ustvariti močno, složno, tovariško organizacijo, vredno svojih visokih ciljev, ki morajo biti sveti vsakemu jugosl. rezerv. oficirju.

— Konkursna Ljubljanskih elektrotehnikov. Predsedni teden je napravil klub elektrotehnikov ljubljanske univerze ekskurzijo v Maribor in njegovo okolico. Ogledali so si vsa večja tovarniška podjetja kakor: Delavnice državnih železnic, tovarno Zlatorog, Goetzovo pivovarno v Mariboru, tovarno v Rušah, elektrarno na Fali, v Hočah pa impregniranje lesa in lesno tlakovanje in tovarno Sano. V vseh podjetjih so bili izletniki zelo prijazno sprejeti. Inženjerji in poslovođe so jim razkazali in razložili vse podrobnosti. Videli so povsod veliko zanimivega in poučnega ter znatno razširili svoje duševno obzorje. Čez dva dni so se z lepimi spomini na štajersko metropolo in njeno divno okolico veselili vrnilih domov.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 11. do incl. 20. t. m. sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto določeno pretečenega leta): Otvorjeni konkursi: v dravski banovini 1 (2), v savski banovini 3 (3), v primorski banovini 1 (1), v drinski banovini 1 (1), v zetsk banovini 1 (—), v dunavski banovini 7 (7), v moravski banovini 1 (5), v vardarski banovini 7 (5), Beograd, Zemum, Pančevo 2 (7). Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 7 (—), v savski banovini 6 (3), v primorski banovini (—), v drinski banovini 3 (—), v dunavski banovini 17 (2), v moravski banovini 1 (—), Beograd, Zemum, Pančevo 1 (3). Odpravljene konkurse: v dravski banovini (—), v savski banovini 1 (2), v primorski banovini 1 (1), v dunavski banovini 2 (3), v moravski banovini 2 (6), v vardarski banovini (—), Beograd, Zemum, Pančevo 1 (3). Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 7, v savski banovini 1, v primorski 1, v drinski 1, v dunavski 3.

— Podporni društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani vlijudno vabi svoje članstvo na informativni sestanek, ki se vrši v četrtek 28. maja ob 20. v klubski sobi hotela Mikšič (kletni prostori), Masarkova cesta. Ker stopi 1. junija t. l. v veljavo bolniški sklad, bodo tostvarne podrobne informacije vsem članom dobrodošle.

— Mizarji, kovači, ključavničarji, kleparji, mesarji, krojači, čevljarji naj ne naročajo strojev, ki jih potrebujejo za svoje delavnice preje, dokler si niso ogledali strojev in orodja, ki je v bogati izbiri razstavljeno na letošnjem 11. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Najmodernejše stroje in orodje za vse te stroke razstavljajo prvovrstne domače in tuje tvrdke. Z nabavo teh strojev si vsak obrtnik olajša svoje delo in doseže izdatne prihranke na času in denarju.

— Otvoritev telefonskega prometa. Uradno se razglša, da je od 20. maja otvoren telefonski promet Ljubljana—Genova. Pritojba za navadno govorilno enoto znaša 37.95 Din. Ravno tako je otvoren od 15. t. m. telefonski promet med telefonskimi centralami Ljubljana in Celje ter Villa del Nevoe. Pritojba za navadno govorilno enoto v relaciji Ljubljana—Villa del Nevoe znaša 19.80 Din in v relaciji Celje—Villa del Nevoe pa 24.75 idn.

— Isprememba govorilnih pristojb in telefonskih relacij s Gorico. Po ministrskem odloku se v vseh dolele otvorenih telefonskih relacijah med našimi centralami in Gorico, kjer je znašala italijanska terminalna taksa 0.75 zl. fr., poviša pristojbina za vsako navadno govorilno enoto za 0.80 zl. fr. Ker znaša italijanska terminalna taksa v vseh naših relacijah z Gorico 0.75 zl. fr., se takoj poviša v vseh relacijah med našimi centralami in Gorico pristojbina za vsako navadno govorilno enoto za 0.80 zl. fr., to je za 3.80 idn.

— Jubilejne znamke v spomin na desetletnico osvobodjenja in njih prodaja po pooblaščenih prodajalcih. Ministrstvo je opozorilo ljubljansko pošto ravnateljstvo na okolnost, da pooblaščen prodajalec poštnih vrednotnic ne nabavljajo in ne prodajajo jubilejnih znamk v spomin na desetletnico osvobodjenja. Zato je ministrstvo z istim odlokom odredilo, da morajo vse pošte, v katerih okolišč se nabavajo pooblaščen prodajalec poštnih vrednotnic, nuditi tem v nabavo in razprodajo tudi navedene jubilejne znamke, da bi jih na isti način, kar največ prodalo.

— Obiskovalcem 11. ljubljanskega velesejma. Uprava ljubljanskega velesejma je tudi letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije in sicer po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične vozne pri potovanju na velesejem in po povratku. Pri odhodu postaja je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati legitimacije. Velesejem obisk potrdi, nakar se da pri povratku žigosati na postajni blaginji v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pet odhodov ne oddajte karne

postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnoročno podpisana. Legitimacije se dode v vseh večjih krajih po celih državah, narode se pa lahko z dopisnico pri velesejskem uradu. Za zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno. — Smrtina kosa. V Škofji Loki je v soboto popoldne umrla v visoki starosti 81 let ga. Uršula Jesenkova, mati vseučiliškega profesorja g. dr. Frana Jesenka in tašča našega urednika g. Gabra. Ker so pokojnice vsi radi imeli, jo je včeraj popoldne spremlila na pokopališče v Staro Loko velika množica iz Škofje Loke in okolice, mnogo ljudi je pa bilo tudi z Gorenjske in iz Ljubljane, čeprav ni bilo mogote smrti in pogreba objaviti v listih. — V Ljubljani je v nedeljo umrl gostilničar, mesar, tegovec in posestnik v Dobu g. Anton Videmšek, znan in priljubljen kot simpatičen mož da lež naokrog. Njegove zemeljske ostanke prepeljejo v Dob, kjer jih položijo jutri ob 10. k večnemu počitku. — Črkostavcu Repšetu v Ljubljani je umrla včeraj po daljšem trpljenju soproga Jerica. Pogreb bo jutri ob 14. izpred mrtvašnice splošne bolnice. — V Ribnici je preminula včeraj trgovka, posestnica in šupanova soproga ga. Franja Nvák. Pogreb bo jutri ob 16. na farno pokopališče v Hrovači. Blag jim spomin! Teško prizadetim rodbinam iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme. Tudi včeraj je bilo skoraj po vseh krajih naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 30.6, v Sarajevu 28.9, v Skopju 28.2, v Splitu 28, v Zagrebu 27.5, v Ljubljani 27.1, v Mariboru 24.4, davi je kazal barometer v Ljubljani 766.2 mm, temperatura je znašala 13.4.

— Neznani utopljenec v Savi. V mrtvem rokavu Save pri Zdencu na Hrvatskem so te dni potegnili iz Save truplo, približno 60letnega moškega, katerega identitete še niso ugotovili. Utopljenec je bil 160 cm visok, na sebi je imel svoje oblake. Truplo je ležalo približno osem dni v vodi. Na perilu je imel neznane monogram F. B. v hladnem žepu so pa našli vozni listek Celje — Zadani most.

— Težka avtomobilska nesreča pri Beogradu. Beograjski motoklub je priredil v nedeljo cestno dirko na progi Beograd — Mladenovac, katere se je udeležil tudi znani beograjski sportnik Svetislav Marinković, uradni ministarstva vojne in mornarice. Dirkal je s sportnim avtomobilom in z njim se je vozila neka dama. Pri Belem potoku, 21 km od Beograda, je na ostrem ovinku na avtomobilu počila pnevmatika na zadnjem desnem kolesu in avtomobil se je prevrnil v jarek. Marinkovića je volan tako močno pritisnil, da je kmalu umrl, damo so pa nezvesto prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— Obsojen na 20 let ječe. Pred okrožnim sodiščem v Splitu se je te dni vršila zanimiva obravnava. Na obtožni klopi je sedel posestnik Mate Labrović iz Glavice pri Sinju, ki je bil obtožen umora posestnika Stjepana Radoševića. Labrović je negovalj Radoševićovo ženo, naj se odkriža moža, češ da se poroči z njo on. Žena sicer tega ni storila, pač pa je Labrović sam umoril Radoševića. Obravnava je trajala več dni, v soboto je bil pa Labrović obsojen na 20 let ječe in na trajno izgubo častnih pravic, Radoševića je pa bila oproščena. Sodišče je bilo mnenja, da je bila Radoševićeva pod Labrovićevim vplivom in da se ga je bala.

— Truplo brez glave na progi. V petek so našli na železniškem tiru v Skopju moško truplo brez glave. Oblasti še niso moge ugotoviti, kdo je neznanec, ki je najbrž postal žrtev zločina. Pri njem so našli samo cigaretno dozo z napisom »Velikič, 30. novembra 1930. Uvedena je bila preiskava.

— Trgovci, nikar ne naročate blaga, dokler si niste ogledali 11. mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani, ki traja od 30. maja do 8. junija. Samo tu se vam nudi poln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. Permanentne legitimacije s pravico do polovične voznine prodajajo vsi denarni zavodi v državi in uradi »Putnika«.

— Težka nesreča v Sodrščici. V soboto popoldne se je v Sodrščici pripetila precej težka nesreča. Petletni sinček posestnika Lovšina, Francek, je zašel preblizu valjarja, ki ga je zgrabil za desno nogo in mu jo zmečkal. Težko ranjenega fantka so v nedeljo prepeljali v bolnico.

— Bratrance skoraj do smrti zaboleli. V soboto je Ludvik Matjaž pred škofljico napadel svojega 30letnega bratrance Jurja Podražja iz Velikega Ločnika pri Turjaku in ga z nožem sunil v prsa. Poškodoval ga je smrtonosno. Podražja so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Vzrok dejanja je bilo staro sovraštvo.

— Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pri kozarcar naravne »Franz Josefove« grenčice, ker poživlja delovanje žlezočca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolca, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Čudom se bodo čudili posestniki velesejma, kajti tovarna testenina »Pekate« pripravila zopet neko iznenačenje. Ni se bala ogromnih stroškov ter je v Ameriki, kjer se dobe vse take izvanrednosti, naročila veliko kurje jajce. Nikoli se Vam ne bo mudila prilika, videti 3 m visoko pristno kurje jajce. Zato pohitite vsi v paviljon H! 7060

• Tovarna Jos. Reitz sprejema mehko in širokoobno perilo v enoplobo izvršitev.

Čitate ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Za Vašo nežno polt

ELIDA Favorit MILO

Iz Ljubljane

— Iz Senatorka Františka Plaminkova, najmarkantnejša čehoslovaška ženska osebnost, najpožrtvovalnejša zaščitnica in zagovornica ženskih pravic, pisateljica knjige »Nova ženac«, znamenita govornica, se na povratku s konference Narodne ženske aliance v Beogradu ustavi v Ljubljani. Na prošnjo slovenskega dela Jugoslovanskega ženskega saveza bo ga. Plaminkova jutri, v sredo, 27. t. m. ob 18. predavala v Okrožnem uradu za savarovanje delavcev na Miklošičevi cesti »O delu čehoslovaških žen za volilno pravico in o stremljenju ženstva za mir«. Predavanje je javno in je brez vsake vstopnine. Vabimo zlasti naše žene, da uporabijo priliko, ko lahko spoznajo temperamentalno govornico, ki posveča vse svoje življenje socialnemu in feminističnemu delu, ki pa mora zanimati tudi sodobne moške. J. Z. S.

— Iz Jugoslov. — českoslovaške lige občin zbor bo jutri v sredo 27. t. m. ob pol 21. v restavraciji Zvezdi. Na dnevnem redu so poleg drugih točk volitve novega odbora. Člane in vse, ki simpatizirajo s cilji Lige, vlijudno vabimo, da se zborovanja udeležijo.

— Iz Rentnine za leto 1931. Davčna uprava za mesto Ljubljana razglša: V smislu člena 131, zakona o neposrednih davkih z dne 28. februarja 1928, Ur. l. št. 75-26, in člena 126 pravilnika k temu zakonu, nznanim, da je razpored rentnine za davčno leto 1931 razgledan in vpogled davčnim zavezancem med običajnimi uradnimi urami v času od 27. maja do 3. junija 1931 pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5-11, soba št. 10. Vsi davčni zavezanci so, odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga. Kolek za pritožbo 20 Din.

— Iz Ljubljanskega Sokola javna telovadba se bo vršila v četrtek dne 4. junija ob 16. uri, v primeru slabega vremena pa v soboto dne 6. junija ob 18. uri na letnem telovadišču v Tivoliju. Na sporedu so sledeče vadbene točke: 1. ženska deca: igre; 2. moški naraščaj: savezne proste vaje za vesokolski zlet v Pragi leta 1932; 3. člani: savezne proste vaje za vesokolski zlet v Pragi leta 1932; 4. moška deca: tekmovalne igre; 5. člani: vzorna vrsta na krogi; 6. članice: savezne proste vaje za vesokolski zlet v Pragi leta 1932; 7. člani: vadbena ura; 8. člani, članice in ženski naraščaj: orodna telovadba; 9. ženski naraščaj: savezne proste vaje za vesokolski zlet v Pragi leta 1932; 10. članice: ples dvajsetih; 11. člani: hkratne vaje na tleh drogovich. — Društveno načelnistvo je zastavilo vse svoje moči, da javni telovadni nastop v vsakem oziru kar najlepše uspe. Poleg saveznih prostih vad in orodne telovadbe nastopijo, kakor razvidno iz sporeda, člani z vadbeno uro in s hkratnimi vajami na tleh drogovich, članice pa s plesom dvajsetorice. Z vadbeno uro članov, s katero točko nastopamo prvič pred javnostjo, hočemo pokazati sliko našega sokolskega življenja, našega dela v delavnih dneh in telovadnici. Pri javni telovadni nastopi tudi vrsta ruskih Sokolov. Sodeluje godba brat društva Sokola I. Tabore. Vabimo vse brate in sestre ter sokolske prijatelje, da v čim večjem številu posetijo naš letošnji javni telovadni nastop. Zdrave!

naj Vam bo pravilna nega prva briga. Ne da se opisati divnega občutka mladostne svežosti. ELIDA FAVORIT MILO ustvarja oni gladki, nežno rožnati teint, ki očaruje.

Umivajte se dnevno z ELIDA FAVORIT MILOM. Blaga in dišča pena tega mila deluje blagodejno na polt. Ako želite imeti čisto in nežno kožo, ne pozablajte prve zapovedi lepote:

— Iz Ljudske veselice »Sotec« v restavraciji Reinighaus v Spodnji Šiški se je včeraj udeležilo nad 700 najboljših razpoložljivih obiskovalcev, opravičil se je pa predsednik g. župan dr. Dinko Puc, ki ga je zastopal podpredsednik g. Ivan Santic. Zabava je bila res tako vesela, da jo lahko upravičeno imenujemo pravo ljudsko veselico.

— Iz Vabila k otvoritvi 11. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 8. junija v Ljubljani so razposlali. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša velesejska uprava, da se reklamira v velesejski pisarni.

— Iz Dobava lesenih prenosljivih ležišč za mestno kopališče na Ljubljani. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje napravo 30 komadov prenosljivih lesenih ležišč. Ponudbe je predložiti do 5. junija t. l. v mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

— Iz Preskrbo prenočiš v hotelih ali privatnih stanovanjih za obiskovalce 11. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 8. junija bo prevzel letos stanovanjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru nepretrgoma noč in dan. Posebna komisija stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobro in poceni preskrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišči.

— Iz Koncert na orgelce priredi jutri v sredo ob 7. zvečer v ljubljanskem dvoru železniško glasbeno društvo »Sloga«. Koncertni program obsega narodne pesmi in ga pod vodstvom g. prof. Jeraja izvajajo gojenci društvene glasbene šole. Vstopnina običajna, to je za železničarje 2 do 4 Din, za neželzničarje 4 do 6 Din.

— Iz Borba strežnika z blaznjevem. Včeraj jutraj je iz hiralinca Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti pobegnil 27letni umobolni Josip Japelj. Njegov beg je kmalu opazil strežnik Pezdevšek in začel Japelja zasledovati. Peljal se je s kolesom na Brezovico, kamor je Japelj pobegnil. Japelj je pa opazil, da ga Pezdevšek zasleduje, skril se je za drevo in ko se je Pezdevšek pripeljal mimo, je planil Japelj izza drevesa in sunil Pezdevška večkrat z nožem. Poškodoval ga je po vsem telesu in na glavi in so ga morali prepeljati v bolnico.

Tajna svete reke

Bliza se čas, ko postane sveta reka Indov Ganges cilj milijonov romarjev, ki se pridejo vsako leto kopat v sveto vodo. Ind se v reki kopeljejo in napijejo svete vode, čeprav je za Evropca že pogled na njo skrajno zopern. Človek se nehoti vpraša, kako to, da se ne razširijo med romarji nalezljive bolezni, ki pijo tako umazano vodo. Ali je v tej vodi res čudovito sredstvo, ki prepreči epidemije?

Učenjaki so dognali, da vera v zdravilno moč svete vode ni brez podlage. V nji so namreč bakterije, ki napadajo in uničujejo zarodke mnogih bolezni. S tem je tudi povedano, zakaj se med romarji ne pojavijo nalezljive bolezni, čeprav pijo umazano vodo iz reke. Nasprotno, ta voda je res zdravilna. O tem se je ljudstvo v Indiji že davno prepričalo in od tod izvira po Indiji splošno razširjena vera, da je reka Ganges sveta. Kaškutski zavod za preiskovanje tropičnih bolezni je začel zdaj gojiti kulturo onih bakterij iz svete vode, ki uničujejo zarodke raznih bolezni. Tako vidimo redek primer, da ima znanost od dozdavnega praznovanja veliko korist.

Zane Grey

30

Skrivnostni jezdec

Roman

— Od kod pa veste to? — je vprašal s slabo prikritim presenečenjem. Columbina je v zadregi molčala; in tedaj se je začel daleč tam na cesti pet konjskih kopit.

— To je Jack - Neotesanec, — je dejal cowboy. — Vedno imam srečo. Ne smel bi se tako dolgo pomuditi. Le mirno, Columbina; preveč se razburjate.

— Kaj zato, če sem razburjena! — je vzdihnila vsa ogorčena, da brska po njenih čustvih.

Kmalu je pridiral Jack na penastem konju na dvorišče in ustavil je upelano žival s prirojeno brutalnostjo. Potem je skočil s konja in mu vrgel vajeti na vrat.

— Oho! To sem si takoj mislil! — je zarohnel.

Columbina je začelo skrbeti, kaj bo. Jackove srepe oči so se zapile v njo in takoj so opazile zgovorne sledove njene zadrege.

— Kaj si pa tučila? — je vprašal srdito.

— Saj nisem tučila, — je odgovorila užaljeno.

Njegove predrzne, iskrene se od jeze plamteče oči so begale s Columbino na cowboya. Kar je Columbina opazila, da je Jack pijan. Od globokega prezira in zaničevanja se mu je zmračil obraz.

— Kje je oče? — Majal se je in prestopal z noge na nogo.

— Ne vem. Ni ga tu, — je odgovorila Columbina in razjahala konja. Videč, kako je pritisnila Jacku kri v glavo, je postala še bolj malodušna. Njen položaj je bil tako kočljiv, da je bila vsa zmedena.

Wilson Moore je prijel za vajeti hoteč pognati konja.

— Po svoje stvari sem prišel, ki sem jih bil pustil v koči, Belounds, — je dejal hladno. — In slučajno sem srečal Columbino, ustavil sem in pokramljal malo z njo.

— To pravite vi, — je zarohnel Belounds. — Dvorih ste Columbini. Saj se vam na obrazu pozna. Vsi vemo, koliko je bila ura... Lažnjivec!

— Prav utegneta imeti, Belounds, — je odgovoril Moore in prebledel ko zid. — Columbini sem izdal nekaj, kar bi bili morali po mojem mnenju že davno vedeti — kar bi ji bil moral že davno povedati.

— Ah! No, mene to prav nič ne zanima. Pač pa hočem preiskati tale voz.

— Kaj? — je vzdihnil cowboy in izpustil vajeti, kot da so mu obžgale prste.

— Kar lepo mirno stojte, da pogledam, kaj imate tu notri, — je nadaljeval Belounds; posegel je na voz in začel obračati sedlo.

— Čujte, kaj pa pomeni to? Vse, kar je na vozu, je moje. Roke proč!

Belounds se je pa naslonil na voz in meril s predznimi, zlobnimi pogledi Wilsona od nog do glave.

— Prav nič vam ne zaupam, Wilson Moore. Prepričan sem, da bi ukradli vse, kar bi vam prišlo pod roko.

Od sramu in ogorčenja je Columbina zamolklo vzdihnila.

— Jezik za zobmi! Pojdi v hišo! — je zakričal na njo.

— Zališ me, — je odgovorila Columbina.

— Ali mi ne izgineš takoj izpred oči? — je zarohnel.

Molčala je in ga zaničljivo pogledala.

— Pa ne, če hočeš. Lahko tudi ostaneš, boš vsaj videla, kako preiščem voz; meni je prav tako. — Obrnil se je k Wilsonu. — Moore, pokaži mi, kaj imate na vozu, če nočete, da vam zmečem vso to ropotijo na travnik.

— Saj veste, Belounds, da tega ne morem storiti, — je odgovoril Moore hladno. — In z dobrim svetom bi vam rad postregel. Bolje je, da molčite in me pustite pri miru. Če že nočete storiti tega Columbini na ljubo, storite v lastnem interesu.

Belounds je pa zgrabil za vajeti in jih iztrgal Wilsonu iz rok.

— Prokleto pokveka! Vaše čvakanje mi prav nič ne imponira, — je zakričal in se zavijtel na voz. Bilo je jasno, da hoče na vsak način preiskati voz odnosa da mu je to preveza za nekaj drugega. Brskal je namreč po vozu, obenem je pa srdito gledal Wilsona, da bi opazil vsaj najmanjšo kretnjo, ki bi mu dala povod za spopad.

Moore je pa očividno spoznal njegovo nakano, kajti ozrl se je na Columbino in zmajal z glavo, kakor bi jo hotel opozoriti na položaj, ki se ne da več izpremeniti.

— Columbina, poberite, prosim, vajeti in dajte mi jih v roke, — je dejal mirno. — Saj veste, da ne morem stopiti na nogo. Potem pa poženem konja.

Columbina je stopila korak naprej, da bi pobrala vajeti, toda Belounds je naglo skočil z voza in jo pahnil nazaj. Njen odpor in neposlušnost sta mu bila kakor baka rdeča ruta pred gobcem.

Columbina je kar odskočila, tako grozno so se zasvetile njegove oči.

— Ne vmešavaj se v te stvari, sicer ti pokažem, kdo je tu gospodar, — je dejal strupeno.

— Predaleč greš! — je zamrmrala Columbina.

Ta čas je bil zlezal Wilson z voza in z berglami si je pomagal do kraja, kamor je bil vrgel Belounds vajeti; pripognil se je, da bi jih pobral. Belounds je potisnil Columbino še bolj nazaj, potem je pa planil na Wilsona.

— Zdaj vas pa imam, Moore! — je zaklical s hripavim glasom. Prost vseh pretvez je pokazal divjo naravo svojega temperamenta. Mišice v njegovem obrazu so se krčevito napele, roka, ki

jo je bil iztegnil, se mu je tresla. — Vi gobezdavi lažnjivec vi! Vse vaše karte vidim. Vedel sem, da jo boste ščuvali proti meni. Vedel sem, da boste poskusili odpeljati mi jo izpred nosa — tik pred poroko. Toda ne samo zato vas premlatim do krvi. Preštejem vam vsa rebra tudi zato, ker vas v dno duše sovražim. Odkar pomnim, je moj oče vedno podpiral vas proti meni. In zaradi vas — da, zaradi vas me je poslal v — v Denver. Bogme, zato vas tako sovražim!

S trikom si je pomagal

Eno najstarejših podjetij te vrste ima v Budimpešti knjigotržec Leopold Bichl. Rodbina Bichl zalaga in prodaja knjige že nad sto let. Krizo na knjižnem trgu je čutilo tudi to podjetje in lastnik je hotel že lani pred božičem napovedati konkurz. Pa si je premislil, ker je račun, da bo vsaj za božične praznike nekaj iztržil. Da bi prodal čimveč, si je pomagal s trikom, o katerem je razpravljalo nedavno sodišče. Knjigotržec je izdal reklamni prospekt, ki je imel na prvi strani velik napis: »Kaj mora vedeti mlado dekle pred poroko?« V prospektu je bilo rečeno, da gre za knjigo, v kateri najdejo dekleta zelo važna navodila, kako si ohranijo zakonsko srečo. Iz razumljivih razlogov pa se knjiga ne sme prodajati po knjigarnah, pač jo pa lahko vsako dekle naroči po pošti za 5 pengő.

Knjigotržec se s svojo kalkulacijo ni zmotil. Podjetje je dobivalo od vseh strani naročila in sicer ne samo od deklet, temveč tudi od solidnih, priletnih moških, ki so bili prepričani, da je knjiga pikantna in da se bodo lahko poceni naslajali ob čitanju navodil za srečen zakon.

Lahko si pa mislimo razočaranje vseh, ko so dobili knjigo in se prepriča-

li, da gre za »Kuharico«. Podjetje je bilo založilo pred leti knjigo »Mlada Lulu se uči kuhati«, ki pa ni šla v promet in več tisoč izvodov je ležalo v skladišču. S trikom si je pa Bichl pomagal, da je vso naklado razpečal. Vsak teden je razposlal nad 2000 knjig. Seveda je imel velik dobiček in na konkurz ni več mislil.

Med nezadovoljnimi kupci knjige je bilo tudi nekaj takih, ki so podjetnega Bichla tožili zaradi sleparije. Sodnik je pa izjavil, da se z Bichlom strinja, da je za vsakega dekleta važno, da zna dobro kuhati, kajti v zakonu igra dobra kuhinja vsega upoštevanja vredno vlogo. Če se pa ljudje pred nakupom niso prepričali, o čem govori knjiga, je to njihova krivda. Po sodnikovem mnenju so navodila glede kuharske umetnosti tudi mnogo važnejša, kakor razne pikantije, ki so si jih želeli kupci knjige.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Zavarovan proti ognju.

— Čuj, prijatelj, kaj ti je pa prišlo na misel, da si se dal zavarovati proti ognju in obešil k vratom gasilni aparat? Kaj pa je v njem?

— Bencin.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nadvse ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Jerica Repše

soproga črkostavca

dne 25. t. m. po daljšem trpljenju, prevlečena s tolažili sv. vere, mirno preminila. Pogreb bo v sredo, dne 27. maja t. l. ob 5. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču šv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 25. maja 1931.

Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Malinovec

iz aromatičnih gorskih malin, vkuhan s čistim sladkorjem, prodaja: Stara lekarna »Pri orine« v Celju. 61/L.

10 % POPUSTA na žagan in tesan STAVENI LES. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUSTAR

parna žaga

LJUBLJANA, Dolnjaška c. 12

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogodba, Bohoričeva 5

URE nudi najceneje

IVAN PAKIČ,

LJUBLJANA, Pred škofijo 15.

1624

PENSION STURM

Pojtje pri Lescab. Mirno, bresplano letovišče. Planinski srak, velik park, zračne, solne, prične in tople kopeli. Odlično za slabokrvne, nerazvite. Pensions od Din 60.— dalje. Zadržite prospekt. — Najemnik Božo Plahuta. 1631

BUKOVA DEVA

TRBOVELJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Duma-

ška cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

MODROCE

vrhne iz afrik. močno blago a

Din 240.—

zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever

LJUBLJANA, Marijski trg št. 2

Mecesevne deske

raznih dimenzij, popolnoma suhe za mizarje ima stalno v zalogi

„Mirija“, d. z o. z.,

LJUBLJANA,

Dumaška cesta št. 48

Telefon št. 28—20, 25—25.

VEČ KRASNH PARCEL za stavbišče ob banovinski cesti na zelo prometnem kraju napredaj. Polze se pri Avgustu Dolinšku, gostinčarju v Hrašniku. 1693

DEKLE

marljivo, lepo in solidno, za vsa hišna dela, išče takoj manjša boljša obitelj. Pisane ponudbe prostim poslati na Josipa Lukič, Virje, Hrvatska.

KONTORISTINJA

samostojna moč, v korespondenci, izurjena v obveščanju s strankami in znanjem arhivske stvari, se sprejme. Ponudbe le s navedbo zahtevane plače je poslati pod šifro: »Poslednjem potrebno prakso/1690« na upravo »Slov. Narodna«.

Malinovec

pristen, naraven, na mahu in velik prodaja

lekarna Dr. G. FROOLZ,

LJUBLJANA, Dumaška c. 6.

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

GOISERJE

ter vseh ostalih čevljev Vam naredi točno in solidno ter po meri. — Popravila se sprejemajo.

MIHAEL PETERNEI, LJUBLJANA, Breg št. 1

POZOR!

Specijalna čevljarska delavnica za moške in ženske

NOVOSTI

Klanjajoč se neskončni božji Previdnosti, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Gospod življenja in smrti poklical našo predrago mamo

Franjo Novak

trgovino, soprogo župana in posestnika

dne 25. maja t. l. v boljši življenje.

Pogreb preblage mame se vrši dne 27. maja ob 16. uri iz hiše žalosti v Kibinici na farno pokopališče v Hirovači.

Preblago mamo priporočamo v prijazen spomin.

REBENCA, dne 25. maja 1931.

Rodbine: Novak, Rigler, Roller, Vavpotič, Hren.

Umrla je naša mama.

Uršula Jesenko

rojena Peternei

in smo jo na binkoštni ponedeljek pokopali na staro-škofnem pokopališču. Vsem, ki so jo spremlili, prišrna hvala.

Škofja Loka, dne 25. maja 1931.

FRAN, MIKI SCHRÖDERJEVA, JOHANA TOMČEVA, FRANČKA, TONČKA GABROVA, ANA SCHIFFOVA, otroci ter zetje in vnuki.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prelužno vest, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Anton Videmšek

gostilničar, mesar, trgovec in posestnik

dne 24. t. m. po dolgem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno preminul.

Truplo blagopokojnega prepeljemo iz Ljubljane v Dob št. 71, od koder se vrši pogreb v sredo, dne 27. maja 1931 ob 10. uri dopoldne na farno pokopališče.

Dob, dne 24. maja 1931.

Ana Videmšek roj. Starič, soproga. Lenčka poroč. Matičič, hči. Ivan Matičič, zet. Janko, Tončka, Dušan, Marko, Branko, vnuki in vnukinje, in ostalo sorodstvo.